

Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn, Eesti

Meie: 3/236 09.06.2010

Ettepanek Krassi hoiuala piiride laiendamiseks

Krassi madala madalveelisse ossa koos Krassi saarega on moodustatud Krassi loodusala (EE0010154) pindalaga 80 ha. Kaitse alla võtmise aluseks on Euroopa Liidu Loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid - karid (1170) ja väikesaared ning laiud (1620) ning lisas II nimetatud liik, mille isendite elupaika kaitstakse - hallhüljes (*Halichoerus grypus*).

Tuginedes looduskaitseadusele § 4 lõik 3, on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused. Tuginedes hiljutiste inventuuride tulemustele, teeb Eestimaa Looduse Fond ettepaneku Krassi hoiuala piiride laiendamiseks.

Eesmärk

Hoiuala piiride laiendamise eesmärk on tagada Soome lahes asuva Krassi mereala puutumatus ning Euroopa Liidu Loodusdirektiivi Lisa I elupaigatüüpide säilimine.

Eeldus

Hoiuala piiride muutmise ja laiendamise eelduste selgitamiseks on Eestimaa Looduse Fond viinud Krassgrundi merealal läbi projekti: "Krassgrundi mereala inventeerimine", mida rahastas Keskkonnainvesteeringute Keskus. Projekti raames telliti uuringud TÜ Eesti Mereinstituudilt, Eesti Maaülikoolilt ja FIE Ivar Jüssilt. Uuringud hõlmasid mereimetajate-, linnustiku-, kalastiku-, merepõhja elustiku ning elupaikade inventuure, mis on aluseks mereala looduskaitseliste väärtuste hindamisel.

Põhjaelustiku ja -elupaikade uuringutest selgub, et Krassgrundi merealal väljaspool olemasoleva Krassi hoiuala piire leidub Loodusdirektiivi Lisa I Euroopa Liidu poolt oluliseks peetud elupaigatüüpidest karisid (1170) ja mereveega ülejutatud liivamadalaid (1110).

Põhjendus

Krassi hoiuala piiride laiendamise põhjendus:

- 1) Tartu Ülikooli Mereinstituudi teadlased on rõhutanud, et Soome lahes asuv Krassgrundi mereala on kõrge bioloogilise mitmekesisusega väärtuslik mereala.
- 2) Loodusdirektiivi Lisa I elupaigatüüpe (karisid ja mereveega üleujutatud liivamadalaid) leidub ka olemasoleva Krassi hoiuala piiridest väljaspool.
- 3) Krassgrundi elupaigatüübid on heas seisundis ning sobivad hästi Natura 2000 võrgustikku.
- 4) Viimastel aastatel on järsult suurenenud arendajate huvi merre rajatavate arendusprojektide vastu (nt. meretuulepargid) ning seetõttu leiame, et Krassgrundi madala piirkonnas oleks väärtusliku mereelupaiga säilitamiseks vajalik laiendada hoiuala, et säilitada inimtegevusest suhteliselt vähe mõjutatud mereelupaik.

Pindala ja objekti asukoha kirjeldus:

Krassgrundi mereala, mille keskseks osaks on Krassi saar, asub Suur-Pakrist 5 km läänes. Saar on pikliku kujuga NW-SE sihis, pindalaks 0,65-0,80 ha (sõltuvalt veetasemest). Krassi madala madalveelisse ossa koos Krassi saarega on moodustatud Krassi loodusala pindalaga 80 ha (0,8 km²).

Projekti "Krassgrundi mereala inventeerimine" raames teostati põhjaelustiku ja elupaikade uuringuid 4,77 km² alal, mille tulemusena leiti, et Loodusdirektiivi Lisa I elupaigatüüpidest esineb karisid 1,47 km² alal ning mereveega üleujutatud liivamadala 0,45 km² alal.

Käesoleva teeme ettepaneku laiendada Krassi hoiuala piire vastavalt lisa 1 kaardikihile, kus uuringualale on juurde arvestatud ka 250m laiune puhverala.

Kaitseks kavandatavate piirangute kirjeldus:

1. Süvendamise ning pinnase kaevandamise ja kaadamise piirang. Hävib elupaik, mõjuala võib olla tunduvalt suurem seoses sette/heljumi kandumisega laiemale alale. Kõva substraadi elustik hävib. See ohutegur, kui tagajärjeks on kas substraadi hävimine või elustiku hävimine, mõjutab tugevalt ka merelindude toidubaasi, kuna uuringuala kõvad põhjad on koloniseeritud karpidega, mis on merelindudele oluliseks toiduks.
2. Ehitustegevuse piirang (sh. tuuleparkide rajamine). Peamine mõjutegur on mehaaniline häiring ehituse perioodil (süvendus- ja kaadamistööd). Ehitustegevus tooks kaasa elupaiga hävingu, mõjuala võib olla tunduvalt suurem seoses sette/heljumi kandumisega laiemale alale. Tuulepargi rajamisega kaasneb peamise mõjutegurina mehaaniline häiring ehituse perioodil.

Kaitse alla võtmisega ja kaitse korraldamisega seotud kulutuste hinnang:

Uuringud Krassgrundi mereala piirkonnas on läbi viidud ning lisauuringuid teostada ei ole vaja. Kaitseala piiride laiendamisega seonduvad administratiivsed ja täiendava teavitustegevusega seotud kulud.

Kaitse korraldamisel tuleb edaspidi ilmselt arvestada looduskaitsealiselt tähtsate liikide ja elupaikade seirega. Kui rääkida Natura alade kontekstis, siis näiteks Loodusdirektiivi elupaikade ja liikide kohta tuleb esitada aruanne iga kuue aasta tagant, Linnudirektiivi liikide kohta iga kolme aasta tagant.

Lisatud CD-l:

Krassgrundi inventuuride aruanded:

- kalad
- põhjaelustik
- linnustik
- hülged
- Krassi kaitseala piiride laiendus, kaardid

Lugupidamisega

Jüri-Ott Salm
SA Eestimaa Looduse Fond
Juhatuse esimees

Lisainfo: Ele Vahtmäe

ele@elfond.ee

tel. 5206 308